

DIN ISTORIA DICȚIONARULUI ACADEMIC ROMÂN : PROBLEMA NEOLOGISMELOR

Necesitatea redactării unui dicționar explicativ general al limbii române a fost exprimată, în repetate rânduri, în tot cursul veacului al XIX-lea. În epoca de radicale înnoiri prin care trecea lexicul românesc, dicționarul dorit urma să îndeplinească un rol deosebit de important în normarea formelor, în consacraarea cuvintelor și a sensurilor, în cultivarea limbii noastre. Cel mai important țel pe care și l-a propus Societatea Academică Română încă de la înființarea ei (1867), a fost realizarea unui mare dicționar al limbii naționale:

„ Secțiunea literară se ocupă cu diversele cestiuni filologice, destinate a cultiva, a curăți, a regula, a înăvui și a perfecționa limba română; organizează misiuni lexicografice pentru compunerea unui dicționar roman, cât se poate mai complet și mai rațional, așa încât să poată fi dreptariul limbiei.” [1]

Concepția călăuzitoare și modul practic de înfăptuire a dicționarului academic au stârnit discuții în sânul societății, conturându-se două direcții principale. Cea dintâi, de orientare latinistă - extremistă, respingea dreptul cuvintelor de origine nelatină de a figura în dicționar (cu excepția celor romanice și grecești) și încerca astfel să dovedească, prin intermediul lucrării lexicografice, că „elementul latin din limba românească e singurul element național” [2]. Cea de-a doua direcție lingvistică se pronunța pentru intrarea în dicționar și a cuvintelor care

„ deși streine după origine, dar acum sunt civitate donata, și nu este nici o putere în lume care să le șteargă din limba românească.” [3]

A învins punctul de vedere latinist, întrucât la înființarea Societății Academice Române, majoritatea membrilor erau latiniști reprezentanți ai liniei puriste.

Ca urmare, prima comisie de redactare a dicționarului, alcătuită din latiniști convinși, I.H.Rădulescu (președinte), August Treboniu Laurian (redactor primar) și I.C.Massim, este aleasă în sesiunea din 1869, când se stabilește ca elaborarea lucrării să dureze cel mult patru ani. În pofida termenului de elaborare scurt și a numărului restrâns de redactori, Societatea Academică Română publică între anii 1871-1876 *Dicționarul limbii române*, în trei volume. [4]

Expunerea de motive din *Prefațiune*, care precedă primul volum al dicționarului, arată intenția autorilor de a face o lucrare care să cuprindă, în măsura posibilităților, toate cuvintele limbii române, din toate epocile dezvoltării sale :

„limba unui popor fiind productul aceluia popor, luat în totul dezvoltării sale în timp, a mărgini dicționarul la o singură epocă a limbii...ar fi...a condamna limba la amorțire și deperire.” (vol. I, p.V).

De aceea dicționarul, care trebuia să fie „un tezaur al limbiei”, va înregistra cuvintele „din orice epocă a limbiei scrise, cât și cele ce se pot culege din viul grai al poporului” „...care să fie conforme și corecte cu geniul limbiei” (vol. I, p.VI), dar aceste principii sunt amendate de restricții latiniste.

„Un dicționar român , demn de acest nume, caută să cuprindă toate cuvintele, toate formele și construcțiile curat romanice” și „din contra, vorbele de origine neromanică nu pot și nu se cade să aibă loc într-un dicționar românesc” (loc.cit.).

Acestea din urmă, după cum se stabilise de la începutul elaborării lucrării, aveau să fie izolate în *Glossar*. Criteriul etimologic de selecție a cuvintelor a dus la soluția de a opune *Dicționarul* - în care numărul de cuvinte era limitat de **romanitatea** lor - *Glossarului* - în care materialul lexical înregistrat era de altă origine decât cea latină.

Deși în *Prefațiune* nu se folosește termenul neologism, se face precizarea că în dicționar se disting „Vorbele ce s-au aflat în uz înainte de 1830” de „vorbele de atunci și până astăzi intrate în uzul

limbei“ (notate în lucrare cu asterisc), extrem de numeroase, și despre care autorii afirmă că „nu s-au putut răspândi între toți românii“ (vol.I, p. IX).

La cercetarea listei de cuvinte, materialul lexical neologic ocupă un spațiu important atât în *Dicționarul propriu-zis*, cât și în *Glossar*. În *Dicționar* sunt înregistrate prioritar cuvintele românești moștenite din latină, dar și cele împrumutate recent din limbile romanice (îndeosebi din franceză și italiană), pentru acestea din urmă ținându-se seama de condiția ca izvorul lor originar să fie tot latina. Lista de cuvinte a fost încărcată cu termeni transportați direct din dicționarele latine, cuvintele fără existență reală în limba română, covârșind cuvintele reale, uzuale ale lexicului. Introducerea unor neologisme latino-romanice care n-au avut circulație reală în limbă sau a unor formații proprii, s-ar explica în mare măsură prin nevoia de a găsi un corispondent cuvintelor de origine nelatină eliminate din dicționar (de ex. vb. *a iubi* înlocuit prin *ama*, care alcătuia o familie cu *amante*, *inamorare*, *amoare* – preferate cuvintelor *amorez*, *amorezare*, *amor*, care n-ar fi corespuns geniului limbii noastre), dar și prin dorința de a îmbogăți limba română literară, pentru a o apropia cât mai mult de aspectul cultivat al limbii latine sau al celorlalte limbi romanice ; numai așa s-ar explica, de exemplu, introducerea vb. *erudire*, *-escu*, a subst. *eruditoriu*, *eruditrice* sau a adj. *prevedente* (lat. *praevidens*, it. *prevedente*, fr. *prévoyant*) etc. Este impresionant efortul celor doi lexicografi de a completa lipsurile vocabularului limbii naționale pe baza unor scheme prestabilite în care intră aproape toate terminațiile posibile.

„De exemplu, la verbele recent împrumutate au fost înregistrate în mod consecvent derivatele în -iune, -iv, -ariu(oriu), precum și participiul-adjectiv, chiar în cazul în care, pe teren românesc, „seria“ lexicală nu era completă: degenera→ degenerațiune, degenerativ, degeneratoriu, degenerat; delecta→delectațiune, delectativ, delectatoriu, delectat; etc.”(Seche 1966:152)

Încercarea autorilor dicționarului de a <<completa>> vocabularul limbii române a dus totuși la unele consecințe practice deosebit de importante:

„un foarte mare număr de neologisme care astăzi constituie bunuri consacrate ale lexicului nostru și-au făcut probabil intrarea – ori măcar s-au impus – prin această lucrare. (loc.cit.)

Și în *Glossar* numărul cuvintelor este sporit prin înregistrarea neologismelor din limbile romanice care nu au origine latină sau a celor care sunt de curând introduse în limbă, fără să fie generalizate (*abandonare*, *abandonat*, *abandon*, *adio*, *agreabile*, *agreare*, *agrement*, *ambasada* și *ambasadoriu*, *arsenale*, *atașament*, *avangardă*, *deranjament*, *hazard* etc.) sau care nu pot fi admise „din cauza formei necorecte și contrarii analogiilor limbii “ (de ex. subst. *amor*).

Fiind și o lucrare normativă, separarea netă între cele două secțiuni (*Dicționar* și *Glossar*) însemna, delimitarea dintre vocabularul recomandat ca normă (*Dicționar*) și cel nerecomandat (*Glossar*), în conformitate cu părerile autorilor lucrării despre cultivarea limbii în spirit latinist. Evoluția ulterioară a limbii moderne a corespuns mai ales recomandărilor, și mai puțin condamnărilor de cuvinte neologice. De exemplu, în locul substantivului *amplioiatu* (fr. *employé*), autorii preferă vechiul *slujbaș*, fiind respinse formele ce se încerca a se introduce *implecatu* sau *implecatu*. „ Această corecțiune nu este fericită și, în plus, limba nu are nevoie de ea, deoarece în loc de *implecatu* avem funcționar și altele”.

Orientarea autorilor dicționarului academic în adaptarea termenilor neologici a fost mai ales către limbile latină și italiană, limbi care justifică în genere și analogia cu legile fonetice românești. În felul acesta, dicționarul impunea tendința mai veche urmată de latiniști în adaptarea neologismelor romanice, tendință care s-a consacrat ulterior pentru forma multor neologisme românești luate din limbile romanice. (Ivănescu, Leonte 1966 : 1-24). Indicarea unei serii de neologisme luate din limbile romanice, care urmează în dicționar un model latin și italian, este edificatoare :

neologisme terminate în -(al)e/i (masc. și fem.): studiul superficiale; asistență individuale; condițiunile fundamentali; forma gramaticale; legile generali; articole speciali, cuvântul usuali etc.
Neologismele terminate în -(bil)e/i (masc. și fem.): mod nerevocabile; lessicografulu...inessorabile; părțile neseparabili etc. Neologisme terminate în -(ari)u (sg. masc.) / e (sg. fem. și pl. pentru ambele

genuri) : tractat elementariu ; cuvintele particulare. Neologismele terminate în -(ant)/e -(ent)/e : cuvântul corespondente ; individualitate nedependente etc. (apud Diaconescu 1974 :76).

În epocă, dicționarul academic al lui Laurian și Massim nu s-a bucurat de o bună primire, una din criticile fundamentale aduse fiind aceea că lista de cuvinte a lucrării este încărcată exagerat cu termeni direct preluați din dicționarele latine sau cu termeni creați de autori pe baza unor scheme elaborate conform cu sistemul limbii. Cu toate acestea, în studiul lui Mircea Seche (1966 :131-181) se arată că pentru

„un vorbitor contemporan al limbii române, se întâmplă ca unele neologisme care și-au început existența în limba română abia prin dicționarul lui Laurian și Massim, ca termeni transferați direct de autori din dicționare străine, să fi devenit astăzi bunuri consacrate ale lexicului românesc.” (p. 147)

Concluzia cercetătorilor moderni asupra primei versiuni a dicționarului academic este că „autorii dicționarului au întreprins, în opera lor, o campanie de îmbogățire a lexicului limbii române de proporții excepțional de largi, și în mare parte neizbutită.” (loc.cit.) din pricina exagerărilor latiniste.

Încă înainte de terminarea lucrării lui A.T.Laurian și I.C.Massim, forul academic, eliberat de latinism, preconizează începerea unei noi opere lexicografice de mare amploare care să oglindească starea reală, obiectivă a lexicului limbii române, capabilă să satisfacă cerințele științifice și culturale românești. La sesiunea academică din 1884 se hotărăște începerea efectivă a reelaborării lucrării, sarcina fiind încredințată unei singure persoane, lui **Bogdan Petriceicu Hasdeu**, și eşalonată pe o perioadă de maximum şase ani. Hasdeu arată în prefețele din fruntea primelor două volume ale lucrării sale *Etymologicum magnum Romaniae* că opera ar rezulta „din starea actuală a științei limbii” (*Etymologicum*, tom II, p., X) și că dicționarul „nu va avea în vedere anume limba literară de astăzi, ci mai ales limba cea veche și graiul actual al poporului” (*Etymologicum*, tom I, p., VI). Din cauza faptului că autorul n-a avut în vedere limba română literară din vremea sa, lista de cuvinte a *Etymologicului* conține deosebiri fundamentale în comparație cu aceea din primul dicționar academic a lui Laurian și Massim, în a căror lucrare bogăția lexicală provenea din sectorul neologistic și satisfăcea dorința autorilor de a completa sistematic, ideal, vocabularul limbii române. Dimpotrivă, Hasdeu a ignorat, cu puține excepții, aportul neologistic masiv al secolului al XIX-lea, acest fapt fiind una dintre lacunele operei rămase neterminată [5].

După retragerea împuternicirii acordate lui Hasdeu, Academia Română face **cea de-a treia încercare** pentru realizarea dicționarului general și încredințează, în noiembrie 1897, sarcina redactării dicționarului academic profesorului ieșean **Alexandru Philippide**, care eşalonează lucrarea pe două etape: primii doi ani pentru strângerea materialului lexical, iar a doua etapă consacrată elaborării propriu-zise. În preajma anului 1900, lingvistul ieșean începe, singur, munca de redactare a dicționarului, elaborând în mai puțin de şase ani, peste un sfert de lucrare, de la începutul alfabetului, până la prepoziția **de**.

Philippide pornește la lucru cu ideea că dicționarul academic trebuie să fie „un inventar al limbii în orice manifestare a ei, cât de accidentală”, încercând să alcătuiască „un catalog complet” al lexicului ei, în care intrau și neologismele[6]. Lista de cuvinte a dicționarului lui Philippide înregistrează toate neologismele pe care lexicograful le-a întâlnit în izvoarele parcurse, și, printr-un sistem de semne convenționale, stabilește situația cuvintelor față de limba literară a epocii. Prin intermediul „Comisiei dicționarului”[7], forul academic face presiuni asupra autorului, obligându-l, în vederea scurtării timpului de redactare, la selectarea și scoaterea din opera lexicografică a majorității împrumuturilor recente. Philippide refuză să satisfacă această cerere și, în aceste condiții de conflict, se vede nevoit în 1905 să restituie Academiei întregul fișier lexical. Din cauza unor neînțelegeri, dicționarul lui Philippide nu a fost publicat și, în consecință, el este astăzi abia cunoscut, mai mult datorită celor relatate de Sextil Pușcariu, în prefața următorului dicționar academic al limbii române.

Cea de-a patra încercare de realizare a dicționarului academic al limbii române aparține lui **Sextil Pușcariu**, cărui la 1 ianuarie 1906 i se încredințează misiunea reluării lucrărilor. Se hotărăște ca munca de elaborare propriu-zisă a lucrării să fie făcută de două echipe de

redactare, care aveau să elaboreze, în paralel, porțiuni diferite ale dicționarului. Folosindu-se fișierul preluat de la Al. Philippide, precum și mai multe zeci de mii de fișe extrase anterior de Pușcariu, s-a trecut de la început la redactarea propriu-zisă, urmând ca îmbogățirea materialului lexical să se facă paralel cu operația de redactare. (În fapt, la prima echipă, C. Lacea a redactat între 1906-1940 aproape în întregime articolele primelor trei litere, iar în cea de-a doua echipă, Th. Capidan a elaborat aproape singur, între 1910-1940, articolele de la literele F,G,H,I,L,J și litera L până la cuvântul *lojniță*; traducerea franceză a cuvintelor românești aparține lui H. Lolliot și Yves Auger; revizia a revenit responsabilului lucrării, care a citit, completat sau modificat articolele redactate).

Sextil Pușcariu, prin generalizarea experienței practice la dicționar, publică în coloanele revistei *Dacoromania* (1920 1921, ș.u.) sau în volum separat, *Din perspectiva Dicționarului* (București, 1922), precum și în introducerea la primul tom al *Dicționarului limbii române*, studii teoretice privitoare la diverse aspecte ale redactării dicționarelor explicative:

„pentru întâia oară în istoria lexicografiei naționale, munca de redactare propriu-zisă este dublată de o activitate lexicologică permanentă, foarte utilă pentru continua perfecționare a dicționarului, pentru orientarea sa de ansamblu”. (Seche 1966:152)

În alcătuirea listei de cuvinte, Pușcariu părăsește atât linia exhaustivității lexicale, preconizată de Philippide, cât și linia ignorării aportului lexical neologic, prezentă la Hasdeu. În *Raportul către comisiunea dicționarului*, publicat în partea I a tomului I al *Dicționarului limbii române* (DA) (1913), dicționar istoric și general, autorul acceptă cuvintele vechi, populare și regionale, dar în privința neologismelor, discutate într-un subcapitol special al studiului, ia, inițial, hotărârea de natură puristă de a nu admite în lista de cuvinte decât împrumuturile recente

„care exprimă o idee sau nuanța unei idei pentru care limba noastră nu are un termen neechivoc”....„Criteriul cel mai sigur e dat de scrierile autorilor noștri: când un neologism e adoptat de ei, îl vom primi și noi, căci faptul că-l găsim la ei însemnează că s-a simțit lipsa lui în limba română ” (Pușcariu 1913: p.XX).

Pușcariu hotărăște să definească în dicționar împrumuturile recente:

„ De câte ori mi-a fost cu putință să dau echivalentul românesc al neologismului am făcut-o și. cu cât înaintând în redacție voiu cunoaște tot mai mult bogăția limbii române, cu atât o voiu face cât mai des. În acest chip dicționarul acesta poate servi mai bine la stărpirea neologismelor nefolositoare, și nu numai a celor literare, ci și științifice.” (Ibid. p. XII)

Astfel spera autorul să determine diferite categorii profesionale (medici, tehnicieni) să renunțe la terminologia modernă, proaspăt introdusă în limbă, pe care să o înlocuiască cu vechii termeni populari (Ibid., p.XXII). Atitudinea lui Sextil Pușcariu față de neologisme este compensată de hotărârea ca lucrarea să înregistreze fără rezervă împrumuturile aparținând terminologiilor științifice, căci ele „completează limba” (Ibid., p.XX). În timp, pe măsura integrării neologismelor în vocabularul limbii române, autorul își schimbă structural concepția asupra selectării lor în dicționar. În anul 1926, el afirma că

„pe când în veacul trecut (al XIX-lea, n.n.) neologismul era streinul ce venea deodată cu introducerea culturii apusene...el este astăzi un instrument necesar de îmbogățire a graiului....Neologismul e azi pe cale a pătrunde în popor, deci de a câștiga toate drepturile de cetățean....Această pătrundere a neologismului dintr-o regiune românească într-alta este un fenomen lingvistic de care filologul și, mai ales, lexicograful nu se poate desinteresa, căci el ilustrează o epocă din istoria limbii” (Pușcariu 1926: 13).

Făcând neologismului „un loc din ce în ce mai mare” în dicționar (*Dicționarul limbii române*, tomul II, București 1934, *Prefață*, p.1), Pușcariu dovedește că

„a avea înțelegerea istorică a limbii nu însemnează a privi numai în trecutul îndepărtat, ci și a recunoaște schimbările prin care limba trece în momentul când o poți observa direct.” (Pușcariu 1926: 12). [8]

și se apropie astfel foarte mult de părerile antecesorului imediat, Al. Philippide, pe care cândva (1906) le combătuse.

Dicționarul realizat sub conducerea lui Sextil Pușcariu este apreciat:

„mai puțin reprezentativ în privința neologismelor.... În pofida lipsurilor neologistice, împruinate pe parcursul muncii de redactare, dicționarul realizat sub conducerea lui Pușcariu trebuie considerat prin lista sa de cuvinte o operă fundamentală, comparabilă cu cele mai bune dicționare similare din lume. (Seche 1969:48-49).

Transformările prin care a trecut vechea Academie Română în 1948 devenită Academia RPR, apoi Academia RSR – până în 1989, iar după 1990 redenumită Academia Română, nu au îndepărtat-o de unul dintre scopurile sale fundamentale – elaborarea dicționarului academic general. După revizuirea părții tipărite de Pușcariu de către un colectiv de la Institutul de lingvistică din București, aflat sub conducerea lui Iorgu Iodan, se hotărăște continuarea dicționarului început sub conducerea lui Sextil Pușcariu. Pentru a nu se mai amâna elaborarea părții inexistente, se începe redactarea și publicarea, în 1965, a *Dicționarul limbii române*, DLR, serie nouă, de la litera **M**, cam de acolo de unde lucrarea fusese întreruptă. Față de opera lexicografică precedentă, s-au adus schimbări în metoda de lucru:

„Cât privește tehnica lexicografică, s-a ținut seamă de progresele înregistrate în acest domeniu în ultima vreme, evitându-se să se facă o diferențiere prea mare între partea publicată și partea cea nouă”. (DLR, Prefață, p.V)

Privitor la lista de cuvinte, noua versiune înregistrează „toate cuvintele de circulație generală din limba română”, din limbajul literaturii artistice, din vorbirea regională, din textele vechi, dar încetează de a mai fi exhaustivă, ca în versiunea anterioară, relativ la cuvintele aparținând terminologiei tehnico-științifice. În privința selectării acestora, între cele două opere lexicografice există nete deosebiri de concepție. Pușcariu nega existența vreunui criteriu pe baza căruia se putea stabili acceptarea ori respingerea neologismelor, considerând operația de selectare un moment de subiectivă opțiune; dimpotrivă, în noua versiune se aplică un criteriu de selectare științific: au dreptul să figureze în dicționar acei termeni ai limbajelor tehnico-științifice care „au pătruns sau manifestă tendința evidentă de a pătrunde în limba literară generală, în limbajul literar-artistic sau în cel popular”; în mod practic, „dacă aceștia apar ...în cel puțin două stiluri diferite ale limbii”, și existența lor este verificată prin izvoare, „introducerea lor în dicționar este justificată”. (*Dicționarul limbii române*, DLR, serie nouă, tomul VI, București, 1965, p.VI)

La mai bine de 40 de ani de la apariția primului tom al DLR, dicționarul academic nu este complet terminat, dar neologismul nu mai constituie o problemă, existența și importanța lui în limbă fiind unanim acceptate, iar tehnica lexicografică are principii clare de tratare a lui.

NOTE

- [1] *Archivul pentru filologie și istorie*, anul I (1867), nr. 9 (octombrie 20), p.191, apud Seche 1966, p. 133
- [2] *Archivul pentru filologie și istorie*, anul (1867), nr. 9 (octombrie 20), p.191, apud Seche 1966, p.133.
- [3] *Archivul pentru filologie și istorie*, anul (1867), nr. 9 (octombrie 20), p.188, apud Seche 1966, p. 134.
- [4] *Dictionariulu limbii romane* elaboratu ca proiectu de A.T.Laurianu si J.C.Massimu. Bucuresci. Noua Typographia a laboratoriloru romani,1871; *Dictionariulu limbii romane* elaboratu ca proiectu de A.T.Laurianu si J.C.Massimu. Colaboratori Josef Hodosiu si G.Barituu. Tomul II I-Z, Bucuresci. Noua Typographia a laboratoriloru romani,1876; *Glossariu* care coprinde vorbele d'in limb'a romana straine prin originea sau form'a loru, cumu si celle de origine induioasa. Elaboratu ca proiectu de A.T.Laurianu si J.C.Massimu. Bucuresci. Noua Typographia a laboratoriloru romani, 1871.
- [5] Din *Etymologicum*, Hasdeu publică între 1886-1893 trei volume, care cuprind literele A și B până la *bărbat*. Faptele de lexic, prezentate sincronic și diacronic, sunt însoțite de observații istorice, etnografice, sociologice, onomastice sau de istorie literară, prezentate sub formă de studii sintetice independente, care dau dicționarului un caracter hibrid; de altfel, în tendința de prezentare exhaustivă a materialului se află principala scădere a dicționarului.
- [6] G.Pascu, *Limba comună în dicționarul nostru*, în *Arhiva*, XVI (1905), p.548 și 553, apud Seche 1969: 36.

- [7] Îngrijorat de ritmul lent al apariției lucrării, forul academic numește o comisie, din care făceau parte T. Maiorescu, N. Quintescu, D. Sturza, Gr. Tocilescu, care încearcă să schimbe concepția autorului asupra dicționarului, obligându-l să renunțe la includerea neologismelor recente și la diminuarea numărului citatelor ilustrative.
- [8] Urmărind cu atenție statutul neologismului în limba română, Pușcariu afirmă într-un studiu din 1931, *Despre neologisme*, dedicat omagierii lui N.Iorga, că „*Le néologisme d'origine latine ou néo-latine a produit une véritable „ré-romanisation“ de notre langue, en l'enrichissant d'un grand nombre d'éléments romans qui ont rempli les vides laissés par l'usure naturelle et la perte des mots traditionnels, à la place desquels s'étaient introduits des vocables étrangers.*”(Pușcariu 1937:410).

BIBLIOGRAFIE

- Diaconescu, Paula 1974. *Elemente de istoria limbii române literare moderne*, Partea I, *Probleme de normare a limbii române literare moderne (1830-1880)*. București:Editura Universității București.
- *** 1871. *Dicționarul limbii române*. După însărcinarea dată de Societatea Academică Română. Elaborat ca proiect de A.L.Laurianu și I.C. Massimu. București: Noua Typographia a Laboratorilor Romani.
- *** 1913. *Dicționarul limbii române*, (DLR), Întocmit și publicat după îndemnul Majestății Sale, Regelui Carol I. Tomul I, partea I A-B. *Raport către comisiunea dicționarului*, p.IX-XLI. București: Librăriile Socec & Comp. și C.Sfetea.
- *** 1965. *Dicționarul limbii române*, (DLR), serie nouă, tomul VI, *Introducere*, p.V-XV. Redactori responsabili: Iorgu Iordan, Ion Coteanu. București: Editura Academiei RSR.
- Hasdeu, Bogdan Petriceicu, 1972 - 1976. *Etymologicum magnum Romaniae*, Prefață de Grigore Brâncuș, București: Editura Minerva.
- Pușcariu, Sextil, 1926. *Dicționarul Academiei*. Academia Română. Memoriile secțiunii literare, seria III, Tom III. București: Cultura Națională.
- Pușcariu, Sextil, 1937. *Études de linguistique roumaine*, traduit du roumain à l'occasion du soixantième anniversaire de l'auteur. Cap.V.*Lexicologie*, p.319-438. Cluj - București: Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului. Imprimeria Națională.
- Seche, Mircea, 1966, 1969. *Schiță de istorie a lexicografiei române*. Vol.I *De la origini până la 1880*; vol. II *De la 1880 până astăzi*. București: Editura Științifică.

ABSTRACT

The aim of this paper is to discuss the theoretical and practical aspects which, over the years, determined the assimilation or the refusal of the neologisms in the list of words of the different variants of the general and historic dictionary of the Romanian language, under the supervision of the Romanian Academy. The selection and presence of the neologisms in the academic dictionary reflected, as realistically as possible, the linguistic reality and proved the importance of the permanent reactualization of such an endeavour.